

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 4. februára 2010*

Vo veci C-14/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlin (Nemecko) z 10. decembra 2008 a doručený Súdnemu dvoru 12. januára 2009, ktorý súvisí s konaním:

Hava Genc

proti

Spolkovej krajine Berlín,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), sudcovia P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh a A. Arabadjiev,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a N. Graf Vitzthum, splnomocnení zástupcovia,

- dánska vláda, v zastúpení: J. Liisberg a R. Holdgaard, splnomocnení zástupcovia,

- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: V. Kreuzschitz a G. Rozet, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 rozhodnutia asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie EHS-Turecko (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“). Asociačná rada bola zriadená Asociačnou dohodou medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane, ako aj členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na strane druhej a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 1964, 217, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10, ďalej len „dohoda o pridružení medzi EHS a Tureckom“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Gencovou, tureckou štátnou príslušníčkou, a spolkovou krajinou Berlín, ktorého predmetom bolo odmietnutie predĺženia jej povolenia na pobyt v Nemecku.

Právny rámec

- 3 Článok 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„S výhradou ustanovení článku 7 o slobodnom prístupe rodinných príslušníkov k zamestnaniu turecký pracovník, ktorý patrí do legálneho trhu práce v členskom štáte:

- má právo v tomto členskom štáte, po roku legálneho zamestnania, na obnovu svojho pracovného povolenia u toho istého zamestnávateľa, ak má voľné pracovné miesto,

- má právo v tomto členskom štáte, po troch rokoch legálneho zamestnania a s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva, odpovedať na pracovnú ponuku v rovnakej profesii u zamestnávateľa podľa svojho výberu, urobenú za normálnych podmienok, zaregistrovanú na úrade práce v tomto členskom štáte,

- požíva v tomto členskom štáte, po štyroch rokoch legálneho zamestnania, výhodu slobodného prístupu ku každej pracovnej činnosti podľa svojho výberu.“
[neoficiálny preklad]

4 Článok 7 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Rodinní príslušníci tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v tomto členskom štáte, ktorí získali povolenie sa k nemu pripojiť:

- majú právo odpovedať — s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva — na akúkoľvek pracovnú ponuku, ak tam majú legálny pobyt aspoň tri roky,

- požívajú slobodný prístup k akejkolvek pracovnej činnosti podľa svojho výberu, ak tam majú legálny pobyt aspoň päť rokov.

Deti tureckých pracovníkov, ktoré v hostiteľskom členskom štáte absolvovali odborné vzdelanie, môžu nezávisle od dĺžky ich pobytu v tomto členskom štáte a s podmienkou, že jeden z rodičov vykonával legálne zamestnanie v tomto členskom štáte aspoň tri roky, odpovedať v tomto členskom štáte na akúkoľvek pracovnú ponuku.“ [*neoficiálny preklad*]

- 5 Článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Ustanovenia tejto časti sa uplatňujú s výhradou obmedzení z dôvodu verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.“ [*neoficiálny preklad*]

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 6 Pani Genc, narodená v roku 1966, pricestovala do Nemecka 7. júla 2000 s vízami na účel zlúčenia rodiny, aby sa pripojila k svojmu manželovi, tureckému štátnemu príslušníkovi, ktorý už žil v tomto členskom štáte.
- 7 V nasledujúcich rokoch jej bolo udelené povolenie na pobyt a neobmedzené pracovné povolenie. Jej manžel najskôr pracoval ako zamestnanec, následne sa však 5. mája 2003 stal samostatne zárobkovo činnou osobou.

- 8 Manželia boli prihlásení v evidencii obyvateľov na spoločnej adrese až do 12. januára 2004, pričom sa rozišli v bližšie neznámom čase. Dňa 1. augusta 2005 bolo pani Gencovej naposledy vydané povolenie na pobyt na účel zlúčenie rodiny podľa § 30 zákona o pobyte cudzincov (Aufenthaltsgesetz) z 30. júla 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950) s platnosťou na dva roky.
- 9 Pani Genc je od 18. júna 2004 zamestnaná ako upratovačka v spoločnosti L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH. Podľa písomne uzavretej pracovnej zmluvy z 9. novembra 2007 jej týždenný pracovný čas predstavuje 5,5 hodiny za hodinovú mzdu 7,87 eura. Táto zmluva upravuje nárok na 28 dní platenej dovolenky a nárok na náhradu mzdy v prípade práceneschopnosti. Na túto zmluvu sa navyše vzťahujú ustanovenia kolektívnej zmluvy v platnom znení. Pani Genc dosiahla z tohto pracovného pomeru priemernú mesačnú mzdu vo výške približne 175 eur.
- 10 Dňa 7. augusta 2007 podala pani Genc žiadosť o ďalšie predĺženie povolenia na pobyt. V tom čase poberala okrem príjmov z pracovného pomeru stále sociálne dávky podľa časti II nemeckého zákona o sociálnom zabezpečení (Sozialgesetzbuch II). Na základe vlastnej žiadosti bolo pani Gencovej v máji 2008 zastavené vyplácanie týchto dávok.
- 11 Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin odmietol svojím rozhodnutím zo 4. februára 2008 predĺžiť pani Gencovej povolenie na pobyt a pohrozil jej vyhostením. Podľa tohto správneho orgánu sa pani Genc nemohla dovolávať rozhodnutia č. 1/80 z dôvodu, že nespĺňala podmienky stanovené v článku 6 uvedeného rozhodnutia. Vzhľadom na veľmi nízky počet pracovných hodín v spoločnosti L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH nemôže byť totiž zárobková činnosť pani Gencovej považovaná za riadne zamestnanie. Pani Genc nenadobudla ani práva podľa článku 7 prvého odseku prvej zarážky rozhodnutia č. 1/80, lebo jej manžel pôsobiaci ako samostatne zárobkovo činná osoba nebol od mája 2003 súčasťou trhu práce ako

zamestnanec. Napokon uviedol, že ďalšie zotrvanie žalobkyne vo veci samej na území Spolkovej republiky Nemecko nie je odôvodnené žiadnym iným ochrany hodným dôvodom.

12 Pani Genc 22. februára 2008 podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Verwaltungsgericht Berlin. Okrem toho požiadala o poskytnutie predbežnej právnej ochrany, ktorá jej bola priznaná.

13 Následne pani Genc predložila pracovnú zmluvu na dobu neurčitú z 30. apríla 2008, platnú od 2. mája 2008, na pozíciu pomocného personálu v kancelárii, s týždenným pracovným časom v rozsahu 25 hodín za čistú mesačnú mzdu 422 eur.

14 Keďže Verwaltungsgericht Berlin sa vzhľadom na uvedené okolnosti domnieva, že na vyriešenie sporu, o ktorom rozhoduje, je potrebný výklad práva Únie, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je turecký štátny príslušník, ktorý patrí do legálneho trhu práce členského štátu a sústavne vykonáva činnosti, ktoré majú určitú hospodársku hodnotu v prospech druhej osoby a pod jej vedením, za čo dostáva ako protihodnotu odmenu, zamestnancom v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80..., aj keď časový rozsah činnosti predstavuje približne iba 14 % pracovného času stanoveného kolektívnou zmluvou pre pracovníka na plný úväzok (v danom prípade s týždenným pracovným časom 5,5 hodiny namiesto 39 hodín) a samotný príjem dosiahnutý z tejto činnosti predstavuje približne iba 25 % životného minima stanoveného vnútroštátnym právom členského štátu ako minimálnej čiastky na zabezpečenie životných potrieb osoby (v danom prípade približne 175 eur z približne 715 eur)?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Môže sa turecký štátny príslušník odvolávať na voľný pohyb podľa asociačnej dohody ako pracovník v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, ak zanikol dôvod vstupu na územie daného členského štátu (v tomto prípade nasledovanie manžela), neexistuje žiadny iný záujem hodný ochrany odôvodňujúci zotrvanie v členskom štáte a možnosť pokračovania v pracovnej činnosti malého rozsahu v členskom štáte nie je možné považovať za dôvod na zotrvanie v tomto štáte, keďže sa nepreukázala vážnejšia snaha o stabilné hospodárske začlenenie tejto osoby bez toho, aby bolo potrebné poskytovať jej sociálne dávky na zabezpečenie jej životných potrieb?¹⁵

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 15 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či turecký príslušník, ktorý patrí do legálneho trhu práce členského štátu a sústavne vykonáva činnosti v prospech druhej osoby a pod jeho vedením, za čo dostáva ako protihodnotu odmenu, je zamestnancom v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 bez ohľadu na to, že časový rozsah tejto pracovnej činnosti predstavuje približne 14 % pracovného času stanoveného kolektívnou zmluvou pre zamestnanca na plný úväzok a príjem dosiahnutý z tejto pracovnej činnosti predstavuje približne 25 % životného minima stanoveného vnútroštátnym právom členského štátu ako minimálnej čiastky na zabezpečenie potrieb.

- 16 V súlade s článkom 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 musia tureckí štátni príslušníci, ktorí sa chcú v hostiteľskom členskom štáte dovoľávať práv upravených daným ustanovením, splniť tri podmienky, t. j. mať postavenie pracovníka, patriť do legálneho trhu práce a musia mať riadne zamestnanie.
- 17 Podľa ustálenej judikatúry boli zo znenia článku 12 asociačnej dohody ESH-Turecko a článku 36 dodatkového protokolu, podpísaného 23. novembra 1970 v Bruseli, pripojeného k uvedenej dohode a uzatvoreného, schváleného a potvrdeného v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, s. 1; Mím vyd. 11/011, s. 41), ako aj z cieľa rozhodnutia č. 1/80 vyvozené závery, že zásady prijaté v rámci článkov 48 ES a 49 ES (zmenené, teraz články 39 ES a 40 ES) a 50 ES (teraz článok 41 ES) sa majú v maximálne možnej miere použiť na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí požívajú práva priznané týmto rozhodnutím (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 6. júna 1995, Bozkurt, C-434/93, Zb. s. I-1475, body 14, 19 a 20, ako aj z 30. septembra 2004, Ayaz, C-275/02, Zb. s. I-8765, bod 44).
- 18 Aby bolo možné overiť, či prvá podmienka stanovená v článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 je splnená, treba sa zamerať na výklad pojmu pracovník v práve Únie.
- 19 Ako už Súdny dvor opakovane rozhodol, pojem „pracovník“ v zmysle článku 39 ES má autonómny význam v práve Únie a nemá byť vykladaný zužujúco. Za „pracovníka“ je potrebné považovať každého, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti s výnimkou činností, ktoré sú tak obmedzené, že sa javia ako čisto okrajové a vedľajšie. Základnou charakteristickou črtou pracovnoprávneho vzťahu podľa judikatúry Súdneho dvora je, že osoba vykonáva činnosti v určitom čase v prospech inej osoby a pod jej vedením, za čo dostáva odmenu (pozri najmä rozsudky z 3. júla 1986, Lawrie-Blum, 66/85, Zb. s. 2121, body 16 a 17, ako aj z 11. septembra 2008, Petersen, C-228/07, Zb. s. I-6989, bod 45).

- 20 Ani nízka výška uvedenej odmeny, jej pôvod, ako ani skutočnosť, že sa dotknutá osoba snaží doplniť túto odmenu inými prostriedkami na zabezpečenie obživy, ako napríklad finančnou pomocou vyplácanou z verejných fondov štátu bydliska nemôžu mať žiadny vplyv na postavenie ako „pracovník“ v zmysle práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. júna 1986, Kempf, 139/85, Zb. s. 1741, bod 14; z 31. mája 1989, Bettray, 344/87, Zb. s. 1621, bod 15, ako aj z 30. marca 2006, Mattern a Cikotic, C-10/05, Zb. s. I-3145, bod 22).
- 21 Uvedením tých skutočností, že pani Genc vykonáva pre druhého podľa jeho pokynov práce za odmenu, vnútroštátny súd v podstate konštatoval existenciu skutočností, ktoré sú základnými znakmi každého pracovnoprávneho vzťahu, konkrétne vzťah podriadenosti a vyplácanie odmeny za vykonanú prácu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. septembra 2004, Trojani, C-456/02, Zb. s. I-7573, bod 22).
- 22 Vnútroštátny súd sa však pýta, či vzhľadom na veľmi nízky počet pracovných hodín odpracovaných dotknutou osobou a odmenu za to vyplatenú, ktorá pokrýva len z časti zdroje na životné minimum, môže taká pracovná činnosť malého rozsahu, ako tá, ktorú vykonáva pani Genc, zabezpečiť uvedenej osobe postavenie pracovníka v zmysle judikatúry Súdneho dvora.
- 23 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rozsudku zo 14. decembra 1995, Megner a Scheffel (C-444/93, Zb. s. I-4741), bol Súdny dvor vyzvaný, aby rozhodol predovšetkým o tom, či sa majú za pracujúce osoby v zmysle smernice Rady 79/7/ES z 19. decembra 1978 o postupnom vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach súvisiacich so sociálnym zabezpečením (Ú. v. ES L 6, 1979, s. 24; Mim. vyd. 05/001, s. 215), považovať dvaja príslušníci Únie zamestnaní v Nemecku ako umývači, ktorých pracovný čas predstavoval týždenný pracovný čas 10 hodín a mesačná odmena nepresahovala jednu sedminu minimálnej mesačnej mzdy.

- 24 V uvedenom rozsudku Súdny dvor zamietol tvrdenie nemeckej vlády, že osoby, ktoré majú pracovný pomer malého rozsahu, nepatria medzi pracujúce osoby z dôvodu, že nízky príjem, ktorý majú z takéhoto pracovného pomeru, im neumožňuje zabezpečiť ich životné potreby (rozsudok Megner a Scheffel, už citovaný, body 17 a 18).
- 25 Podľa rozhodnutia Súdneho dvora skutočnosť, že príjem pracovníka nestačí na zabezpečenie všetkých jeho potrieb, ho nemôže pripraviť o postavenie ako pracujúcej osoby a že pracovná činnosť, z ktorej vyplývajú príjmy nižšie ako životné minimum alebo ktorej bežný týždenný pracovný čas nie je ani 10 hodín, nebráni tomu, aby osoba vykonávajúcu túto činnosť bola považovaná za pracovníka v zmysle článku 39 ES (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2007, Geven, C-213/05, Zb. s. I-6347, bod 27, ako aj Megner a Scheffel, už citovaný, bod 18).
- 26 Hoci je pravda, že okolnosť, že osoba vykonáva v pracovnoprávnom pomere len obmedzený počet hodín, môže naznačovať, že vykonávané činnosti sú iba okrajové a vedľajšie (rozsudok z 26. februára 1992, Raulin, C-357/89, Zb. s. I-1027, bod 14), nič to však nemení na tom, že bez ohľadu na nízku výšku odmeny za túto pracovnú činnosť a počet odpracovaných hodín nemožno vylúčiť, že táto činnosť môže byť na základe celkového posúdenia dotknutého pracovnoprávneho pomeru považovaná vnútroštátnymi orgánmi za skutočnú a konkrétnu, čiže umožňuje priznať osobe, ktorá ju vykonáva, postavenie „pracovníka“ v zmysle článku 39 ES.
- 27 Pri celkovom posúdení pracovného pomeru pani Gencovej je potrebné zohľadniť aspekty týkajúce sa nielen dĺžky pracovného času a odmeny, ale aj práva na 28 dní platenej dovolenky, náhrady mzdy v prípade práceneschopnosti, uplatnenia ustanovení kolektívnej zmluvy v platnom znení na pracovnú zmluvu, ako aj skutočnosti, že zmluvný vzťah bol s tou istou spoločnosťou predlžovaný počas skoro štyroch rokov.

- 28 Tieto aspekty môžu predstavovať nepriame dôkazy o skutočnej a konkrétnej povahe predmetnej pracovnej činnosti.
- 29 Vnútroštátny súd však poukazuje na to, že v judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa výkladu pojmu pracovník nie je možné nájsť prahovú hodnotu určenú v závislosti od pracovného času a výšky odmeny, pod ktorou má byť činnosť považovaná za okrajovú a vedľajšiu, čo prispieva k nepresnostiam pojmu vedľajšia a okrajová činnosť.
- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že prejudiciálne konanie podľa článku 234 ES zavádza úzku spoluprácu medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom založenú na rozdelení funkcií medzi nimi a predstavuje nástroj, vďaka ktorému Súdny dvor poskytuje vnútroštátnym súdom výklad práva Únie, ktoré tieto súdy potrebujú na rozhodovanie v konaniach vedených pred nimi (rozsudky zo 7. novembra 2002, Lohmann a Medi Bayreuth, C-260/00 až C-263/00, Zb. s. I-10045, bod 27, ako aj z 21. júna 2007, Omni Metal Service, C-259/05, Zb. s. I-4945, bod 16).
- 31 Jednou zo základných vlastností systému súdnej spolupráce zavedenej článkom 234 ES totiž je, že Súdny dvor odpovedá skôr všeobecne a abstraktne na otázku výkladu práva Únie, ktorá mu bola položená, a vnútroštátnemu súdu prináleží rozhodnúť prejednávaný spor s ohľadom na odpoveď Súdneho dvora (rozsudok z 15. novembra 2007, International Mail Spain, C-162/06, Zb. s. I-9911, bod 24).
- 32 Posúdenie dôsledkov, ktoré môžu mať všetky aspekty charakteristické pre pracovno-právny vzťah, najmä aspekty uvedené v bode 27 tohto rozsudku, pri určovaní skutočnej a konkrétnej povahy pracovnej činnosti, ktorú vykonáva pani Genc, a predovšetkým pri určení jej postavenia ako pracovníka, patrí do právomoci vnútroštátnemu súdu. Tento vnútroštátny súd totiž ako jediný bezprostredne pozná skutkové okolnosti vo veci samej, a preto má lepšiu pozíciu na vykonanie potrebného šetrenia.

- 33 Vzhľadom na tieto úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že osoba v takom postavení, aké má žalobkyňa v konaní vo veci samej, je pracovníkom v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, len ak je predmetná pracovná činnosť skutočná a konkrétna. Vnútroštátnemu súdu prináleží náležite posúdiť skutkový stav, aby mohol rozhodnúť, či je to tak vo veci, ktorá mu bola predložená.

O druhej otázke

- 34 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa turecký pracovník v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 môže odvolávať na právo voľného pohybu podľa dohody o pridružení medzi EHS a Tureckom, hoci dôvod jeho vstupu na územie hostiteľského členského štátu už zanikol, jeho zotrvanie v tomto štáte nie je možné odôvodniť žiadnym iným záujmom hodným ochrany a možnosť pokračovania v pracovnej činnosti malého rozsahu nie je možné považovať za dostatočný dôvod na zotrvanie uvedeného príslušníka na území tohto štátu.
- 35 Na úvod treba poznamenať, že tým, že sa vnútroštátny súd v znení druhej otázky odvoláva na „tureckého pracovníka v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80“, založil túto otázku na predpoklade, že v prejednávanom prípade pani Genc spĺňa podmienky stanovené v tomto ustanovení, t. j. má postavenie pracovníka, patrí do legálneho trhu práce a má riadne zamestnanie.
- 36 Podľa ustálenej judikatúry platí, že tak z prednosti práva Únie pred vnútroštátnym právom členských štátov, ako aj z priameho účinku ustanovenia, akým je článok 6 rozhodnutia č. 1/80, vyplýva, že členský štát nie je oprávnený jednostranne zmeniť

dosah systému postupného integrovania tureckých príslušníkov na trhu práce hostiteľského členského štátu (pozri najmä rozsudky z 26. novembra 1998, Birden, C-1/97, Zb. s. I-7747, bod 37, ako aj z 19. novembra 2002, Kurz, C-188/00, Zb. s. I-10691, bod 66).

- 37 Členské štáty teda nemôžu uplatňovať opatrenie týkajúce sa pobytu tureckého príslušníka na ich štátnom území spôsobom, ktorým by danému príslušníkovi prekážali vo výkone jeho práv výslovne priznaných právom Únie.
- 38 Ak turecký príslušník spĺňa podmienky stanovené v ustanovení rozhodnutia č. 1/80 a z tohto dôvodu sa už legálne integroval v členskom štáte, tento štát už nemá možnosť obmedziť uplatňovanie daných práv, inak by bolo uvedené rozhodnutie zbavené jeho potrebného účinku (pozri najmä rozsudky Birden, už citovaný, bod 37, a Kurz, už citovaný, bod 68).
- 39 Presnejšie výkon práv, ktoré vyplývajú tureckým pracovníkom z rozhodnutia č. 1/80, nie je podriadený nijakej podmienke týkajúcej sa dôvodu, pre ktorý im bolo právo vstupu a pobytu v hostiteľskom členskom štáte pôvodne priznané (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. decembra 1992, Kus, C-237/91, Zb. s. I-6781, body 21 a 22, ako aj z 24. januára 2008, Payir a i., C-294/06, Zb. s. I-203, bod 40).
- 40 Vzhľadom na uvedené okolnosti článok 6 rozhodnutia č. 1/80 nepodmieňuje priznanie práva prístupu na trh práce hostiteľského členského štátu a zároveň práva na pobyt rodinných príslušníkov tureckého pracovníka v tomto členskom štáte okolnosťami, za ktorých tomuto tureckému pracovníkovi bolo udelené právo na vstup a na pobyt.

41 Vnútroštátny súd ďalej uviedol, že nielenže predĺženie pobytu pani Gencovej v Nemecku nie je odôvodnené možnosťou pokračovať v pracovnej činnosti malého rozsahu, ale ani nijakým iným dôvodom hodným ochrany.

42 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že práva tureckých príslušníkov, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v rozhodnutí č. 1/80, ktoré im vyplývajú z tohto rozhodnutia, možno obmedziť len v dvoch prípadoch: vtedy, keď prítomnosť tureckého prisťahovalca na území hostiteľského členského štátu predstavuje vzhľadom na jeho osobné správanie reálne a závažné nebezpečenstvo pre verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie v zmysle článku 14 ods. 1 tohto rozhodnutia, alebo vtedy, ak dotknutá osoba opustí územie tohto členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. septembra 2008, Er, C-453/07, Zb. s. I-7299, bod 30).

43 Úplný charakter obmedzení uvedených v predchádzajúcom bode by bol narušený, ak by príslušné vnútroštátne orgány mohli podmieniť právo na pobyt dotknutej osoby uložením ďalších podmienok vzťahujúcich sa na existenciu záujmov odôvodňujúcich tento pobyt alebo na povahu pracovného miesta (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. decembra 2008, Altun, C-337/07, Zb. s. I-10323, bod 63).

44 Vzhľadom na uvedené je potrebné na druhú otázku odpovedať tak, že turecký pracovník sa môže v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 odvolávať na právo voľného pohybu, ktoré mu vyplýva z dohody o pridružení medzi EHS a Tureckom, hoci dôvod jeho vstupu na územie hostiteľského členského štátu už zanikol. Ak pracovník splnil podmienky uvedené v tomto článku 6 ods. 1, jeho právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte nemôže podliehať nijakým ďalším podmienkam vzťahujúcim sa na existenciu záujmov odôvodňujúcich tento pobyt alebo na povahu pracovného miesta.

O trovách

45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Osoba v takom postavení ako žalobkyňa v konaní vo veci samej je pracovníkom v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, prijatého asociačnou radou zriadenou asociačnou dohodou medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, len ak je predmetná pracovná činnosť skutočná a konkrétna. Vnútroštátnemu súdu prináleží náležite posúdiť skutkový stav, aby mohol rozhodnúť, či je to tak vo veci, ktorá mu bola predložená.**
- 2. Turecký pracovník sa môže v zmysle článku 6 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 odvolávať na právo voľného pohybu, ktoré mu vyplýva z dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, hoci dôvod jeho vstupu na územie hostiteľského členského štátu už zanikol. Ak pracovník splnil podmienky uvedené v tomto článku 6 ods. 1, jeho právo na pobyt**

v hostiteľskom členskom štáte nemôže podliehať nijakým ďalším podmienkam vzťahujúcim sa na existenciu záujmov odôvodňujúcich tento pobyt alebo na povahu pracovného miesta.

Podpisy